

TELEGRAFUL ROMAN.

Telegrafulu este de doua ori pe septem-
brina: joia si Dumineca. — Prenume-
ratiunea se face in Sabiu la espedita
foici; pe afara la c. r. poste, cu bani
ga'ta, prin scrisori francate, adresate
contra espeditura. Pretiulu prenumeratiu-
nei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a.
car' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-
tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

Nr. 45. ANULU XII.

Sabiu, in 7 Iuniu 1864.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu
8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a.
Pentru princ. si tieri straine pe anu 12
pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inscratele se platescu pentru
intcia ora cu 7. cr. sirulu cu litero
mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. s.
pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. fa

Invitare de a prenumera

la

„Telegrafulu Romanu.“

Finindu-se cu 30 Iuniu cal. vechiu abonamentulu Dloru
abonati pe semestrulu I. alu anului curinte, Ianuariu — Iuniu,
si pe triluniulu Aprile — Iuniu: prin acest'a se deschide a-
bonamentu nou la „Telegrafulu Romanu“ pe semestrulu alu
doilea alu anului curinte.

Conditiiunile remanu cele cunoscute:

Abonamentulu pe 1/2 anu, pentru Sabiu 3 1/2 f.
pentru Tranni'a 4 f.
pentru principate 6 f.

Abonamentulu pe 1/4 anu, pentru Sabiu 1 f. 75 xr.
pentru Tranni'a 2 f. —
pentru principate 3 f. —

Sabiu in 1/3 Iuniu 1864.

Redactiunea si Editor'a.

Dieta transsilvana.

Siedinti'a din 27 Maiu (8 Iuniu) 1864.

Dupa citirea protocolului in limb'a romana si rectificarea
lui fara observari, se continua desbaterea asupr'a § 1.
alu proiectului comisiunei.

Mog'a partinesce proiectulu comitetului, ca tribunalulu
supremu totdeun'a sa fia acolo, unde este puterea legislativa
a terei. Apoi face mai multe observari, mai multu perso-
nale, la cuvintele lui Baronu Friedenfels, Binder, Gull si
Herbert.

Dr. Teutsch prevede, ca lupt'a se apropie de capetu;
caci observarile personale, ce au venitu la ordine de eri in-
coce, semena cu puscaturele isolate, ce mai cadu intr'o ba-
taia pe gat'a. Un'a din aceste puscaturi a fostu indreptata si asu-
pr'a densului; dar cu tote acestea din cecece a disu nu pote
retrage nici unu cuvintu. Cu deosebire s'au facutu in pri-
vinti'a cuvintelor lui 2 neintelegeri: un'a, ca comisarulu
regimului se pare chiamatu a face observari personale, — o pro-
cedere, ce o combate intre acclamatiiunile centrului forte finu,
dar forte ageru; a dou'a e, ca densulu, vorbindu despre nea-
junsele la despartimentulu judicialu alu regescului Guvernu,
aru fi vatematu personalitatele acestui despartimentu, — o in-
vinuire, de carea densulu e cu atat'a mai strainu, caci nici ca
scie, ce persone suntu intru acelu corpu.

I. Balomiri in cuventu mai lungu se declara de nou
pentru proiectulu comitetului.

Popasu combate intiesulu celu reu, ce l'a datu cu-
vintelor lui H. Schmidt, candu, provocandu-se la aceea, ca
natiunea romana doresce unitatea imperiului, le-au intrebun-
tiatu, pentru de a cere unitate de dreptu si unitate de im-
periu dela marea medinoptiala pana la marea negra, — unu
asertu, cu care densulu nici candu nu se pote impreteni, caci
o astfelu de unitate n'aru intari imperiulu, ci l'aru slabu.

Mitr. Conte Siulutiu dupa mai multe observari
personale, in cari apera loialitatea stangei, se declara de nou
pentru proiectulu comitetului, care Maiestatea Sea, deca nu-l
va placu, lu va retramite nesancionatu.

Osteniti de observarile personale, multi deputati ceru in-
cheierea desbaterei. Presiedintele inca se roga a se pune sta-
vila acestoru observatiuni; cu tote acestea insa Binder si Gull
rectifica unele aserte de mai nainte.

Esc. Sea Poppu ia cuventulu, nu pentru de a mai
aduce ceva nou, ci pentru de a combate unele aserte indrep-
tate asupr'a senatului judicialu alu regescului Guverniu. Apoi

desfasurandu starea cestiunei, se declara pe scurtu
pentru proiectulu regimului, dar inainte de
a espune motivulu seu — caci numai unu singuru motivu
dice ca are — trece preste tote motivele aduse inainte pro si
contr'a. S'a disu, ca infintiandu-se tribunalulu supremu
transsilvanu in Vienn'a, se va consolidu unitatea imperiului;
acesta consolidare a unitatii imperiului si densulu o doresce,
dar numai incatu este presemnata prin diplom'a din 20 Oct.
1860; a merge mai departe, nu afla la tempu acum'a; caci
diplom'a amintita lasa Transsilvaniei dreptulu legislatiunei
proprie, si de aceea, deca amu dori unitate de dreptu in totu
imperiulu, acest'a totu n'amu pote-o face pan'atunci, pana
candu n'amu ave unitate si in legislatiune. De dreptulu le-
gislatiunei insa nu ne potemu desbraca numai asi'a in tre-
catu. — S'a disu, ca n'avemu in Transsilvani'a capacitati ju-
ridice. Asi'a e; insa a fi capacitate iuridica si a cunosece le-
gile nu e totu un'a. Densulu se multiamescu cu barbati de
feliulu alu doilea, de cari avemu in Transsilvani'a destui. A-
poi combate justitia nationala, carea dice ca de doi ani si
jumetate, decandu esista senatulu judicialu la Guverniu, nu
s'a practisatu. — Catu pentru transpunerea tribunalului su-
premu transsilvanu la Vienn'a, atatea argumente s'au adusu
pro si contr'a, incatu densulu mai n'aru sci ce sa faca alt'a, decatu sa
arunce sorti, si ce va dasorte, aceea sa fia. Asemenea combate ar-
gumentulu, ca in Vienn'a judecatorii nu se voru pote corrumpe asi'a
de lesne, ca in Ardealu, precumu si argumentulu lui Schuller:
ca radacin'a arborelui trebuie sa fia in pamentu, ear coron'a
lui in aeru si in lumina, de ore ce densulu nu si-aru pote
intiput unu arbore cu radacin'a in Transsilvani'a si cu co-
ron'a in Vienn'a. Asi'a dara din motivele asi'a numite practice
nu pote aproba nici unulu; ear motivulu densului e, ca Ma-
iestatea Sea ca Summus Iustitarius are dreptulu de a asiedi
acestu tribunalulu supremu unde va afla de bine. Deci dupace
in espositiune mai lunga apera senatulu judicialu de langa
Guvernu regescu transsilvanu, recomanda spre primire pro-
iectulu regimului, incheiandu, ca ori care parte va invinge,
va pote dice cu Apostolulu: Lupta buna m'amu luptatu, cre-
dinti'a mi-amu pazitu, — dar cursulu nu mi l'amu plinitu!
Cuventulu a fostu intreruptu adeseori de: bravo! candu din
centru, candu din stang'a.)

In fine la intrebarea Presiedintelui mai vorbescu ambii
referinti: Dr. Maioru aperandu proiectulu comitetului, Dr. de
Trauschenfels aperandu parerea minoritatii.

La punerea in ordine a proiectelor se nasce desbatere
noua si viua, la carea iau parte Binder, Herbert, Baronu Sal-
men, Wittstock, Baronu Friedenfels, C. Schmidt, Gull, Dr.
Ratiu, Alduleanu si Rannicher.

Deci se punu proiectele in ordinea urmatoare:

1. proiectulu lui Herbert (nu se priimesce)
2. proiectulu minoritatii (nu se priimesce)
3. proiectulu comitetului (se priimesce cu
47 contr'a 40 voturi.)
4. Proiectulu lui Fogarasy, si) prin acest'a au de-
5. Proiectulu lui Vajda) venitu de prisosu.

Dar Vajda insusi retrage amendementulu seu.

Cu acestea siedinti'a se incheia.

Siedinti'a din 30 Maiu (11 Iuniu) 1864.

Protocolulu se citeste in limb'a magiara si se priimesce
fara observari.

Presiedintele aduce la cunoscintia, ca au intratu
in dieta deputatulu tergului Bretzku Emerik Gabor,
care depune apromissiuinea si e intempinatu din partea dietei
cu acclamatiiuni de bucuria. Apoi aduce la cunoscintia casei,
ca comisarulu reg. impoternicitu i-a comunicatu trei srieri
oficiose impreuna cu trei proiecte de legi, cari le va aduce la
pertractare.

Proiectele se citescu în toate trele limbile. Celu d'antâiu e următoriu:

Proiectu de lege

privitoriu la modificarea determinatiunei §-lui 75 alu regulamentului dietale provisoriu.

§-lu 75 alu regulamentului dietale provisoriu se modifica în modulu urmatoriu:

Toti membrii dietei voru capetá unu diurnu de cinci fiorini val. austr., si anume pe tempulu cátu voru fi de fatia la dieta, sétu în amanarea dietei la comitetele durante.

Afara de aceea voru mai capetá toti membrii dietei o rebonificare a speseloru calatoriei de unu fiorinu val. austr. pe fiecare milu alu indepartárei dela domiciliulu loru ordinariu pâna la Sabiiu, atátu pentru venirea cátu si pentru re'ntórcerea loru.

Nici unui membru dietale nu-i este permis, de a refusa aceste diurne si rebonificári ale speseloru calatoriei.

Determinatiunea acést'a modificata a §-lui 75 alu regulamentului dietale provisoriu va pasi în activitate si pentru sesiunea acumu durátore a dietei.

Alu doilea si alu treilea în nr. urmatoriu.

Lucrurile din Romani'a.

(Continuare si capetu.)

Domnitorulu în aceeași di, în carea dissolvá camera oligarhica si plutocratica, emise o proclamatiune cátra poporu, în carea-i aduce la cunoscintia cele intemperate, si provóca pre toti, cari au dreptulu de a fi membrii unei comunitáti politice, a se declará prin Dá si Ba asuprá unei constitutiuni largite pe bas'a conventiunei de Parisu, carea sub numele de „statutu“ lu alátura la proclamatiune. Dilele pentru darea votulu—plebiscitulu—au fostu cele din 10 pâna 'n 14 Maiu—ear rezultatulu votárei, adusu la cunoscintia Domnitorulu în 21 Maiu, diu'a ss. imperati Constantinu si Elen'a—diu'a onomastica a Dómnei,—e celu cunoscutu cetitoriloru nóstri din nr. 43: adica 682,621 voturi cu DA. si 1,307 cu NU. Romani'a au avutu în dilele acestea serbatori preste serbatori; foile de ácolo ne spunu, ca muzicele, banchetele, jocurile nu voiau sa mai incete; vivatele poporulu în 21 Maiu, candu merse Domnitorulu calare la Mitropolia, spre a asistá la rogaciunea de multiamita,—intreceau muzicele militare, trasulu clopoteloru si bubuitulu tunuriloru. Ba candu s'au auditu, ca s'a descoperitu unu complotu ciocoiescu asuprá tronulu Romaniei—unite, poporulu infuriatu erá p'aci a face unu sangerosu atacu asuprá urgisitorulu boieri,—unu atacu, pre care numai intiepciunea si energi'a guvernulu l'a potutu suprima. Cátu de diferita si aici starea cea adeverata a lucruriloru de desfigurarea loru prin atátea diurne!

Faptulu Domnitorulu au aflatu cele mai feliurite dejudecári, dela entusiasmu si admiratiune pâna la cele mai uriciose reprohári, ba batjocuri. Amu comunicatu cetitoriloru nóstri din ambe parerile, si amu promisú a ne enuciá si noi în acést'a privintia. Enuciarea nóstra, dupa cele espuse aici, si dupa cele ce se petrecura în cele din urma dile în Bucuresci, nu póte fi anevoia; noi aprobámu cele sevarsíte de Domnitorulu, fiindca recunóscemu necesitatea loru. Pre unulu, ce e în periculu de a se inneca, nu-lu vomu intrebá multu: sa-lu apucám de capu, de máni, de picioru?—lucuru principálu e sa-lu scótemu din fur'a valuriloru, ce amenintia a-lu inghití. Astfelu a procesu Domnitorulu Romaniei cu eliberarea poporulu Seu, si cei ce micioréza sétu innegrescu faptulu lui, imputandu-i calcarea dreptulu, nu suntu de cátu nisce seci teoretici, cari judeca lumea din pulbera foliantiloru, si argumentele loru nu ni se paru mai tari decátu ale acelu ce aru cercá a demonstrá, ca cine-va, scapandu pre unulu ce e sa se innece, calca drepturile personale ale acestu nefericitu.

Noi marturisimú francu, ca în acést'a asiá numita „lovitura de statu“, nu vedemu decátu o parte de constitutiune octroita, si de-si nu ne potemu impretini cu octroirile în principiu, totusi nici le potemu condamná neconditunatu, cáci chiaru si noi Austriacii stámu pe bas'a unei constitutiunei octroite. De aceea ce aprobámu la noi, nu potemu reprohá la alii.

Dar si abaterea dela conventiunea de Parisu atát'a e de neinsemnata, reducendu-se mai numai la crearea unui corpu ponderatoriu între ministeriu si camera, incátu nu ne indomimú, ca poterile garante nu voru aprobá aceste modificári, afara póte de cea numita. La tota intempliera insa Principele nainte de tóte aveá datorintia de a se cointielege cu Pórt'a otomana în privintia eveminteloru din urma. Si în adeveru vedemu ca astfelu a si urmatu. Cáci atátu de mare fu increderea înaltímei Sele, în iubirea si caracterulu poporulu Seu, incátu în mijloculu mariloru valuri politice ce fluctua astadi

prin tíera, densulu cutéza a incredintia ducerea trebiloru consiliulu de ministri si a face o calatoria la Constantinopole, tocmai atunci, candu inimicii Romaniei—dinlauntru si dinafara—se sileau mai tare a descuragiá poporulu si a incuragiá pre ciocoi, ca Turcii sétu cine mai scie cine stau la hotarele tíerei, gata de a o inundá. Scopulu Domnitorulu la Constantinopole e mai de aprópe salutarea noului Sultanu; Romani'a insa, si cu ea impreuna toti cei ce-i voiescu binele, spera, ca acést'a calatoria va contribuí la consolidarea autonomiei Principatelorú unite; ba unii mergu atátu de departe în aspiratiunile loru patriotice, incátu spera, ca principele va aduce cu sine cá fructu alu acestei calatorii deplin'a desfacere a Romaniei de cátra Turci'a, suveranitatea ei, sétu celu putinu ereditatea tronulu domnescu în famili'a lui **Alessandru Ioann I.**

Astfelu amu vedíutu desfasurandu-se lucrurile inaintea ochiloru nóstri. Nu ne mai remáne nimic de disu, decátu a urá Romaniei propastre fericita pe calea luata. Principele Alessandro Ioann a pusu basa sigura inffloriei tíerei si nemorirei numelui Seu, de va reusi cu eliberarea poporulu, dupa cum vedemu ca o doresce. „Parintii mei, a disu Domnitorulu la priimirea plebiscitulu, si-au versatu sánglele pentru drepturile tíerei. Domniloru, astadi mai multu decátu ori si candu mi-aducu aminte si sum hotarítu a respectá acést'a lege vechia a familiei Mele. Ve juru dar, domniloru, în fatia Domnia Vóstra, în fatia întregi tíeri, ca si eu voiu scí a morí pentru aperiarea drepturiloru si vointia Romaniei. Dar, Domniloru, ve juru, ca voiu poté mori, dar plebiscitulu, si totu ce elu fagaduieste tíerei, se va realisá!“ Cine aru cutéza a mai comentá, acestu cuventu profeticu, esítu din sufletulu unui parinte alu patriei. Repetímú dar, ca nu ne mai remáne alt'a de disu, decátu a ne esprime dorintia, ca ceea ce Domnitorulu espune aici în forma de dorintia, sa potemu comunicá cetitoriloru nóstri cátu mai curendu cá fapte complinite! Traiesca Romani'a!

Programulu Cancellariulu aulicu alu Ungariei.

(Voce din Ungari'a.)

© Nu de multu facú câte-va observári în „Tel. Rom.“ asuprá schimbárilor, ce se facura în personalulu Cancellariei aulice a Ungariei, denumindu-se de Cancellariulu c. Zichy în loculu Contelui Antoniu Forgách, si-mi desfasurai în câte-va cuvinte parerile individuale despre intentiunile guvernulu, a cároru realisare o-au incredintiatu noului cancelarú; si cu tóte ca atuncea inca nu sciamu nimic'a despre programulu Contelui Zichy, totusi cu prepusele mele, precum astadi ni se documentéza în fapta, am pipaitu cam binisioru, adeca: ca cancellariulu nostru a trebuitu sa priméscá pe umerii sei sarcin'a, de a introduce patent'a din Februaru si în Ungari'a.

Speru, ca cetitorú acestu jurnalulu voru si sciindu dechiaratiunea Cancellariulu Ungariei, ce o facuse cu ocaziunea unui toastu la banchetulu burgermaistrulu din Vienn'a Dr. Zelinka, — totusi nu va fi de prisosu a spune, ca în toastulu acést'a aflámu programulu întregu, ce va sa-lu urmeze Cancellariulu nostru pe terenulu politicu, pe scurtu, densulu a spusu precisu, ca de órece fia-care cetatiónu doresce fericirea patriei si a imperiulu întregu, e de lipsa, cá toti supusii Maiestáti Sele si asiá si Magiarii sa nisuiéscá la ajungerea acestu scopu, ce nu se póte nici decátu, déca nu-si voru tramite deputatii sei la senatulu imperialu; deci densulu voiesce a deslegá problem'a acést'a.

Programulu acést'a este destulu de chiaru, cá sa potemu pricepe'ntentiunea guvernulu, si specificé'a cancellariulu Ungariei!

Insa déca cugetámú numai unu minutu asuprá lui cu seriozitate, indata ne plesnesce prin capu întrebarea cea ponderósa: Prin ce felu de medilóce doresce Cancellariulu efectuirea programulu seu?

Dóue moduri suntu, prin cari Ungari'a aru poté merge la senatulu imperialu:

- prin alegerea deputatorulu în diet'a tíerei,
- prin alegerea dírepta fára midilocirea tíerei.

În casulu primu mai nainte de tóte guvernulu aru trebúi sa conchiame diet'a tíerei în Pest'a, cá apoi acést'a, primindu si inarticulandu cele dóue acte de statu, adeca: diplom'a din 20 Octobre 1860 si patent'a din 26 Febr. 1861.—sa-si alega deputatii din sinulu ei.

Ací insa dámu de o greutate fórté mare; cáci ori si cum sa fia organizata diet'a Ungariei, ori ce felu de ómeni sa ice parte în aceea: se póte prevedé mai siguru, ca la inarticularea diplomei si a patentei diet'a se va opune într'atát'a, cátu despre tramitarea deputatorulu în senatulu imperialu din sinulu dietei nici vorba nu va poté fi, alegendu-se deputatii fruntea inteligintiei, carea este cea mai mare parte aristocratia si nobilimea magiara, tocmai cá în 1861.

Alcum la conchiamarea dietei în Ungari'a nu póte cugetá cu seriozitate nici Ungari'a, nici guvernulu. Ungari'a

nu, pentru ca sistemul acestu provisoriu, in locu de a se radica, duréza si acum'a, si va durá Ddieu scie pâna candu, ba chiaru faptele documentéza, ca acest'a din di ce merge prinde radacini totu mai afunde spre dânn'a cea mai mare a intereselor singuraticiloru, cari suntu siliti astadi a se dá in procesu séu a recurge la dicasterie pentru vindicarea doreriloru, cáci . . . mai departe nu me iérta press'a.

De alta parte guvernulu asemenea nu póte cugetá cu seriozitate la conchiamarea dietei, cáci atuncea nu s'aru ocupá cu octoirea legiloru si acuma, ci aru asceptá convenirea dietei, carea unica este competente a creá séu a sterge legile, firesce cu convoirea si sanctionarea Maiestáti Sele. Aceea insa este fapta, cáci ni-o spune si gazet'a oficiala din Vienn'a, ca legile, ce se voru introduce in Ungari'a, adi mâne voru fi gat'a, si Ungari'a se va imbucurá de o justitia mai corespundátore tempului si intereselor private. *)

Astfelu, nepotendu-se alege deputatii la senatulu imperialu din sinulu dietei, d. Cancelariu numai prin alegere dírepta póte sa-si ajunga scopulu descoperitu in programulu seu.

Ei, apoi déca guvernulu s'a convinsu din intemplárele aniloru trecuti despre aceea, ca prin mijlocirea dietei Ungari'a nu va fi repretata in senatulu imperialu deocamdata, si ca va fi silita a ordiná alegere dírepta: postimu! de ce ne tine in bratiele provisoriiu atát'a tempu? de ce n'a ordinatu alege dírepta inainte de 3 ani, candu inca natiunalitátile deosebite ale Ungariei, spre incunginrarea atátoru frecári pe terenulu politice, se resolvau mai usioru la intrarea in senatulu imperialu?

Nu dícu, ca astadi nemagiarii aru fi mai nepasatori, séu necredinciosi principiloru sale de atuncea, cáci institutiunea Reichsrathului a aflatu resunetu la natiunalitátile nemagiare, insa dupa ce vedu ca interesele natiunalitátiloru si ale tiei, nici aicea in patri'a nóstra, nici in Vienn'a nu se vindeca radicalminte, ba tocmai pe lângá promissiuile cele multe d. e. caus'a mitropolice române, legea de limba etc. remánu nedeslegate si nerealisate, apoi deciderea unilateralá si nelegalá a causei drumului de feru in Transsilvani'a, — cam cu greu i va indulpecá a trece intr'o tíera straina la diet'a comuna. In casulu candu guvernulu aru avé cugetu seriosu de a duce pre Magiari si nemagiari la senatulu imp., dícu alta politica aru trebúi sa urmeze, cá sa vedemu toti cu totii baremu ce-va stramutare mai favorítore, decátu o avem astadi sub provisoriu, care intru adeveru a alinatu cu totulu spiritele nu numai ale fantastiloru, ci si a dreptu cugetatoriloru.

Din partea mea asi dorí, si cu mine dimpreuna credu ca doresce fiacare ungureanu, cá provisoriiu acest'a sa se radice cátu mai curendu, sa se conchiamé diet'a, sa i se propuna si sa se desbata legile cele mai salutarie pentru interesele si creditulu publicu, si dupa ce s'au delaturatu tóte defectele si reutátile administratiunei si ale justitiei, precum si certele pentru indestulirea pretensiuniloru natiunale, — s'aru poté ocupá d. Cancelariu cu intrarea Ungariei in senatulu imperialu.

Mai tardiu insa vomu vedé, ce cale si-va alege Cont. Zichy spre realisarea programulu seu.

Sabiiu in 6 Iuniu. (Felurite.) Siedintiele dietale din caus'a serbatoriloru resartene se amána pe vre-o septemána.—

D. Jude regescu din Miercurea Iliá Macellariu e denumitu consiliaru la r. Guberniu transsilvanu. Pe catu ne bucuram de acest'a inaintare a Domniei Sele, pe atát'a suntemu in mare nedumerire, prin cine va fi inlocuitu acestu postu de capu alu unui scaunu locuitu cea mai mare parte de Románi.

Directorulu gimnasiului r. cath. de statu de aici Dr. Ventzel Eduard Kratk y pentru meritele sale castigate pentru acestu gimnasiu, a priimitu dela Maiestatea Sea crucea de cavaleru alu ordinului Franciscu-Iosifianu.

Eri nópte au fostu pe aici o fortuna cumplita cu ghiatia; eri frigu si in mai multe renduri plóia, parte iar cu ghiatia asta nópte si astadi mai necurmatu plóia.

Din „G. Tr.“ vedemu cu bucuria, ca trup'a teatrala a domnei Pardini, ce a petrecutu de unu tempu incóce la Cernautiu, a sositu la Brasiovu, spre a dá mai multe representatiuni romanesci. Fericitámu pre fratii Brasioveni pentru acésta bucuria spirituala, ce-i asceptá, ear domnei Pardini i urámu cea mai buna priimire si celu mai bunu succesu in patri'a nóstra!

Din Banatu 31 Maiu (12 Inniu) 1854.

Pe candu Románii banatieni abiá se potu descúrcá din neplacerile cele fortunóse si amenintátore de perirea loru, care din partea conlocuítoreloru natiuni pretutindenea se im-

*) Precum audimu, s'au si estradatu.

Red.)

pleteseu asupra-le, pe atuncea sórtea loru-cu totulu nepartínindu-i — incede a-i desbiná si a-i desface dela original'a si stravechi'a loru religione, intocmita si asediata de insusi Mantuitoriiu lumei, — incepu Románii banatieni a se instrainá unii de altii prin trecerea la unire cu biseric'a Romei, prin care ei, cu multe neplaceri se intalnescu, din care apoi intre ei se nasce o discordia nefericita, carea prosperarea loru cátra fericire pe incetulu o va róde. —

Pâna acum'a Románii banatieni se plangeau asupra fratiloru serbi, cari in unele locuri si-tineau dóra mai multu dreptu in bisericile din comunele locuite si de ei, — acum'a amu ajunsu insa tempulu a ne plánga chiaru si in contra fratiloru nostri (cumu ne numiamu de unu tempu in cóce, si cum noi din parte-ne amu dorí sa ne potemu numi totdeun'a, — dar din sufletu, nu dela buze!) Románii uniti cu bis. Romei, cari de bisericile de noi si pentru noi zidite se silescu a ne despoia. —

Nefericita e sórtea Románului! De câte ori voiesce a ajunge la ce-va dorire, dupa care de dieci de ani se lupta, atuncea tocmai elu singuru se sapa, si aceea tocmai aici'a o facu, cari in largulu lumei striga a fi Románi adeverati, — aceea, dícu, umbla astadi a semená cele mai mari nepaciuri intre Románi, — canta a-i trage la unire cu biseric'a Romei si i nepaciuescu cu exercitiulu dreptulu loru religionar, pentru care ei si sângele si-au versatu. —

Au retacitu in Banatu unele comune, dar nu e mirare, cáci apromissiuile unoru „apostoli mincinosi“ li se paru a fi adeverate de asta data, dar insa mai tardiu, dupa ce voru veni la cunoscentia, si dupa ce voru vedé, ca dincolo gasescu „nulla“ din muntii de aur, ce li se promitu acum, — cá cei ce au mai umblatu pe acelu drumu, voru cautá staululu celu vechin. —

Alt-cumu noi ne mangaiámu in cugetele nóstre, sciindu din s. Evangelia, ca si Mantuitoriiu lumei din 12 Apostoli ai sei, pre unulu (care se numesce fiulu perdiárei) l'a perditu.

Unu Preotu.

Principatele române unite.

Despre sosirea Domnitorului la Constantinopole aduce „Monitoriiu“ urmatórele:

La intrarea Sea in Bosforu, Mari'a Sea Domnulu a fostu intempinat pe corvet'a imperiala Meyruth de cátra E. S. Kiamil-Bey, si condusu de acest'a la chiosculu Imperialu de la Apele-Dulei.

Maiestatea Sea Sultanulu a tramisu indata pe antáiulu Seu Secretariu, spre a felicitá pe Domnu despre fericit'a Sea sosire.

Inalt'a Pórta si tóte ambasadele au tramisu asemenea spre a complimenta pe Inaltínea Sea.

Mari'a Sea Domnulu, cu tóta suit'a Sea, a fostu a dóu'a di priimitu de Maiestatea Sea Sultanulu cu o distinctiune deosebita.

Inaltínea Sea Domnulu a fostu condusu la Palatulu imperialu pe unu vaporu alu Statului, pusu la dispositiunea Sea, si a fostu priimitu prin Pórta imperiala, rezervata pâna acumu numai Sultanului. Stralucitii garde-de-corps ai Sultanului erau instrati de ambe pártile la trecerea Inaltínei Sale Domnului.

Visit'a a avutu unu caracteru de intimitate, care dovedesce bine-voítorele dispositiuni ale Maiestáti Sale Sultanului pentru Románi'a si pentru Domnu.

Maiestatea Sea Sultanulu a convorbítu in particularu cu Inaltínea Sea aprópe de trei çarte de óra. La acésta convorbire a fostu fatia numai Marele-Vizir, carele serviá de talmaciu intre Maiestatea Sea Sultanulu si intre Inaltínea Sea Domnulu.

Maiestatea Sea, intovarasítu apoi de Domnulu, a intratu in s'afa cea mare, unde asceptá suit'a Domnului. Acésta a avutu onóre de a fi prezentata Maiestáti Sale.

M. Sea Sultanulu, cu amabilitéa care-lu caracterisa, a disu intre altele Inaltínei Sale, ca-lu iubiá multu, ca sciá ca Inaltínea Sea este militar, si ca si Maiestatea Sea se ocupa cu reorganizatiunea armatei Sale. A invítatu dara pe Domnu sa viziteze casarmele, arsenalele si mai alosu bastiamentele de resbelu imperiale. Inaltínea Sea a facutu Maiestáti Sale complimentu despre frumós'a tinuta a trupeloru imperiali si nóuele loru uniforme.

Inaltínea Sea, voindu a aretá Maiestáti Sale recunoscenti'a Sea pentru gratiós'a ospitalitate si pentru particulari'a buna-vointia ce l-a aretat, a otarítu sa infinticeze unu batalionu de suavi dupa modelulu acelor'a ai gardei imperiale, si cari voru portá numele Maiestáti Sale Sultanului.

Maiestatea Sea Sultanulu a asigurat pe Domnu, ca Ro-

mani'a-i erá cu deosebire iubita, si ca va fi pururea gelosu de a-i intari autonomi'a.

Inaltímea Sea de trei dile nu face de cátu a priimi si a inapoiá vizitele inaltiloru functiunari otomani si ai ambasadoriloru. Intre alte, Inaltímea Sea a facutu visite Patriarhiloru de Constantinopole, de Ierusalimu si de Antiochi'a.

Inaltímea Sea si suit'a Sea au luat parte la doue mese de ceremonia, date in onórea Sea de E. S. ambasadorele Franciei si de A. S. Aali-Pasi'a.

Inaltímea Sea se pregatesce in patru-cinci dile a se intorice in Romani'a.

Atátu Inalt'a Pórtá, cátu si reprezentantii poteriloru garanti au aretatu Inaltímei Sale cele mai bune dispositiuni pentru Romani'a si pentru Domnulu ei.

Nimicu nu este adeveratu in privint'a celoru díse de díuarie despre numirea unei Comissii in cestiunea fostelor monastiri inchinate. Lánga gratulatiunile din tíera au venit Domnitorulu multe fericitári si din strainatate.

Prospectu politicu.

Conferintiele din Londr'a inca totu n'au mai potutu deslega nodulu cauzei Germano-Danese, nepotenduse uní poterile reprezentate acolo in privint'a liniei de demarcare la impertírea Schleswigului, cáci cá sa se impartia Schleswigulu astfelu in catu miadianópte se remaie sub Dani'a, iar miadiadi sa se alature la Holstein, spre a formá ambele unu ducatu de sine statatoriu, — cu acést'a se invoiescu tóte poterile. Intr'aceea Dani'a devine intr'o crisa nóua, de óre ce tronulu regelui Christianu alu IX in urm'a unoru referintie familiare, basate pe unitatea imperiului, incepe a se clatiná.

Franci'a inca totu nu ese din politic'a s'a rezervativa, si jurnalele suntu pline de coniecture asupr'a acestei rezervé.

Óre care sgomotu au facutu intalnirele monarchiloru din Austri'a, Russi'a si Prussi'a, ce voru urmá in curendu la scaldele dela Kissingen; fia-care din M. M. L. L. are pe lánga sine cáte unu ministru.

Publicarea

summelor de bani in cursi la fondulu Asociatiunei dela 10 Maiu a. c. pána la siedint'a Comitetului Asociatiunei tinuta in 7 Iuniu a. c.

1. D. Ioanne Alexiu din Bucuresci, tramite tacs'a de membru ordinariu alu Asociatiunei pre a. 186³/₄ in summa de 5 fl. v. a.

2. Dela D. prof. in Ros'fa de munte Simeone Balintu s'a priimitu tacs'a de membru ordinariu pe a. 186³/₄ in summa 5 fl. (in argintu.)

3. Dela D. docinte in Resnariu Nicolau Chiornitia tacs'a de m. ord. pe a. 186³/₄ 5 fl.

4. Prin D. Colectoriu din Zlatn'a Lazaru Piposiu s'au tramisu la fondulu Assoc. 10 fl. cá tacs'e de m. ord. pe a. 186³/₄ dela DD. m. ord. Gedeonu Blasianu adm. parochialu, si Georgie Rosc'a Jude comunalu.

5. Prin D. Colectoriu si Comite Supremu in comitatulu Albei de susu Augustinu Ladai s'au administratu la cass'a Assoc. cá oferte si contribuii dela mai multe Comune si 8 membri din comitatulu Albei de susu pe anulu 1864 summ'a de 292 fl. v. a. di: doue sute nóuedieci si doi florini in valut'a austriaca., si anume: dela urmatorii Domni si Comune:

a) dela D. Jude primariu Ioanne Suciu 20 fl., b) D. Assessoru Ioanne Popovicu 5 fl., c) D. protocolistu Stefanu Ladai 4 fl., d) D. Cancelistu Sim. Muntiu 5 fl., e) D. Cancelistu Ioanu Oprisiu 5 fl., f) D. Cancelistu Canditu Oliu 5 fl., g) D. Cancelistu Petru Balcosu 5 fl., h) D. Nicolaie Hellere 5 fl., i) Comun'a Augustinu 10 fl., k) Comun'a Matefaleu 12 fl., l) dela Comun'a Budilla 10 fl., m) Tei (Nyen) 5 fl., n) Marcosiu 5 fl., o) Bodr'a 5 fl., p) Arcusdi'a 5 fl., q) Arpatacu 10 fl., r) Elópatak 10 fl., s) Hidigu (Hidvég) 15 fl., t) Bogat'a 5 fl., u) Fontán'a 5 fl., v) Chrihalm'a 10 fl., w) Daisiór'a 10 fl., x) Galati 15 fl., y) Mikojfalu 5 fl., z) Bikszad 5 fl., aa) Noulu-sasescu 5 fl., bb) Rondol'a 2 fl., cc) Crisiu 6 fl., dd) Felds'a 2 fl., ee) Besi'a 2 fl., ff) Malmeravu 2 fl., gg) Vecerdu 5 fl., hh) Ivanfaleu 5 fl., ii) Birghisiu 5 fl., hk) Ghisas'a de susu 5 fl., ll) Ghisas'a de josu 5 fl., mm) Cornetielu 5 fl., nn) Nucetu 5 fl., oo) Gainariu 5 fl., pp) Noulu-romanescu 5 fl., qq) Sialcáu 5 fl., rr) Sialdoru 5 fl., ss) Revasielu 5 fl., tt) Mártonfalva 5 fl., uu) Mártontelke 2 fl., vv) Bui'a 5 fl., xx) Rucáru 5 fl.

Asiá dara summ'a administrata face 292 fl. v. a.

6. Prin D. Proprietariu si Colectoriu Asociatiunei in Sasu-reginu Ioanne P. Maioru s'a tramisu la fondulu Assoc.

tacs'a de m. ord. pe a. 186³/₄ dela mai multi DD. in summa 129 fl. v. a. si anume:

a) dela D. Georgie B á r d o s i presiedinte la Tribunalulu Comitatusu 5 fl., b) D. Nicolaie Marinovicu negotiatoriu 5 fl., c) D. Georgie Marinovicu negotiatoru 5 fl., d) D. Michaelu Orbonasiu jun. Jude sing. 5 fl., e) Alessandru Silasi perceptoriu pensiunatu 5 fl., f) Iosifu Tincu Jude procesualu 5 fl., g) Ioanne Dombrodeanu Jude procesualu 5 fl., h) Iosifu Brancoveanu Prot. 5 fl., i) Michaelu Crisanu Protopopu 5 fl., k) Veronic'a Siorbanu vedu'a 5 fl., l) Petrea Grecu negotiatoriu 5 fl., m) Simeonu Crainicu Jude orfanalu 5 fl., n) Necit'a Callini Notariu in Mesterhaza 5 fl., o) Teodoru Stoic'a parochu in Topliti'a 5 fl., p) Teodoru Siandoru parochu in Cuiestie 5 fl., q) Ioanne Ujic'a parochu in Mesterhaza 5 fl., r) Demetriu Angelu parochu in Gurgiu 5 fl., s) Nicolaie Mateiu parochu in Solovestru 5 fl., t) Georgie Schiopulu Cancelistu 5 fl., u) Teodoru Popu parochu in Faragau 5 fl., v) Alesiu Onitiu Cancelistu si pentru dipl. 6 fl., w) Iacobu Pavelea Archivariu m. nou, si pentru diploma 6 fl., x) Danila Lic'a V. Fiscalu, m. nou si pentru dipl. 6 fl., y) Alessandru Socanu Cancelistu si pentru diploma 6 fl., z) Ioanne P. Maioru proprietariu 5 fl.

Summ'a tramisa face 129 fl. v. a.

7. Prin D. Colectoriu in Lugosiu Iov'a Popovits s'a administratu la fondulu Assoc. cá tacs'e de m. ord. pre a. 186³/₄ summ'a de 35 fl. si anume: a) dela D. Propositu Stefanu Moldeveanu 10 fl., b) D. Canonicu Michaelu Nagy 10 fl., c) D. Perceptoriu Iulianu Ianculescu 5 fl., d) D. Canonicu Andreiu Liviu 5 fl., e) D. Notariu Aaronu Damaschinu 5 fl.

Summ'a 35 fl. v. a.

8. Prin parochulu din Salcudu Atanasiu Grindeanu s'au tramisu la fondulu Assoc. tacs'a de m. ord. pe a. 186³/₄ din partea D-lui protopopu in Comitatulu Cetátii de balta Georgie Tamasiu 5 fl.

9. Dela D. Jude procesualu Ladislau Olteanu pentru diploma s'au administratu la cass'a Assoc. prin D. Juristu Mich. Stragianu 1 fl. v. a.

10. Dela auditoriu de Teologia Iacobu Adamu pentru unu esempl. din actele adunárei gen. I., II. si III. 1 fl. v. a.

Dela Secretariatulu Asociatiunei transsilvane.

Sabiu in 7 Iuniu 1864.

Mai nou. Tocmai pecandu incheiamu, ne veni o corespondintia dela d. deputatu D. M., prin carea suntu rogati dd. deputati románi, cá pe Joi'a venitóre ¹¹/₂₃ Iuniu negresitu sa se afle la dieta, — cáci vine a se citi a trei'a óra proiectulu de lege privitoriu la tribunalulu supremu.

Emendare. In nr. trecutulu s'a pusu in loculu numelui d. deputatu Gull numele dlui dep. Rannicher; ceea-ce prin acést'a o coregemu.

Nr. 9—3 Eseriere de concursu.

Devenindu vacanta statiunea de invetiátore la scól'a fetiteloru din comun'a opidului Resnari, se deschide prin acést'a concursu spre ocuparea ei.

Cu acestu postu este impreunatu unu salariu anualu de 262 fl. 50 xr. v. a., unu relutu de lemne de 16 fl. 60 xr. si bani de cortelu de 16 fl.

Dómnele concurinte voru avé, prelánga cererea scrisa de mân'a domniei lor, a dovedi prin atestate bune,

a) cá au dusu pána acumu o vietuire nepetata in tóta privint'a;

b) cá sciu citi si scrie bine romanesce; si

c) cá sciu totu feliulu de lucru muierescu de mána, trebuitoriu femeiloru nóstre, si se pricepu bine la invetiarea altor'a.

Cererile in asta privire suntu a se indreptá franco cátra oficiulu mai josu insemnatu (Post'a Sabiu) celu multu pána in 31 Iuliu a. c. cal. nou; fiindca harthiele mai tardiu sosite nu se voru poté luá in considerare.

Resnari, 9 Iuniu 1864. Oficiulu opidanu.

Nr. 8—3 EDICTU.

Prin care Constantinu Migea din Cacov'a, scaunulu Seli-scei, carele de 7 ani au parasitu pre legiuit'a sea sotia Mari'a nascuta Ioann Miclesiu totudin Cacov'a, fára a se sci loculu aflárei si modulu petrecerei lui, se provóca prin acést'a, cá in terminu de unu anu dela datulu de fatia negresitu sa se infatisieze inaintea scaunului protopopescu subscrisu, pentru-ca la din potriua, processulu matrimoniale asupr'a-i pornitu, se vá otari si fára de elu in intielesulu ss. Canóne bisericesci.

Sabiu 1 Maiu 1864.

Scaunulu protopopescu gr.-res. alu Tractului Sabiului I. cá foru matrimoniale.

Ioann Hanni'a m. p.

Protopopu.